

FIȘA DISCIPLINEI

Cultură vizuală

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie în Limba Maghiară
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență (BA)
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istoria artei
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Cultură vizuală				Codul disciplinei		HLM2306			
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. univ. dr. Gregus Zoltán								
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. univ. dr. Gregus Zoltán								
2.4. Anul de studiu		III	2.5. Semestrul		5	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				42	
3.8. Total ore pe semestru				98	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Videoproiector sau tablă digitală
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Lectura individuală săptămânală a bibliografiei

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	- Regăsirea informației despre trecutul istoric. - Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor.
Competențe transversale	- Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul propune o analiză sistematică a fenomenului culturii vizuale, determinat din diverse perspective filosofice
7.2 Obiectivele specifice	- Cursul vizează principalele teorii asupra culturii, mass-media și societății informaționale, precum și teoriile modernității culturale. Propune o perspectivă critică asupra culturii populare, precum și la anumite probleme controversale legate de vizualitate și publicitate, care ajută pe studenții să înțeleagă funcționarea culturii contemporane. - Utilizarea în mod adecvat conceptele analitice din sfera filosofiei culturii și cultura vizuală: cultură, civilizație, cultură vizuală, postmodernitate culturală, societate informațională, media, contracultură etc

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Etimologia culturii. Conceptul și semnificația "culturii vizuale"	Curs clasic combinat cu dezbateri	
2. Conceptul de cultură. Cultură și natură. Conceptul de <i>Bildung</i>	Curs clasic combinat cu dezbateri	
3. Modernismul cultural și criza culturii moderne	Curs clasic combinat cu dezbateri	
4. Cultura înaltă și cultura populară. Cultura textuală și cultura vizuală.	Curs clasic combinat cu dezbateri	
5. Imaginea și lumea conceptelor. Conceptul iconic turn	Curs clasic combinat cu dezbateri	
6. Fotografia și fotografiere ca practici sociale. Locul umanului în mediul imaginii tehnice	Curs clasic combinat cu dezbateri	
7. Antropologia imaginii. Imaginea ca mediu cultural	Curs clasic combinat cu dezbateri	
8. Imaginea tehnică. Lumea informațională. Structuri analoge și digitale în istoria imaginii	Curs clasic combinat cu dezbateri	
9. Corpul cultural. Reprezentările corpului uman și contracultura	Curs clasic combinat cu dezbateri	
10. Cinematografia și televiziune în lumea postindustrială	Curs clasic combinat cu dezbateri	
11. Lumea "viselor". Diferențe culturale dintre	Curs clasic combinat cu dezbateri	

lumea populară globală și locală		
12. Imaginea și comunicarea simbolică. Discursul publicitar	Curs clasic combinat cu dezbateri	
13. Arhitectura realității virtuale. Mass media și lumea internetului	Curs clasic combinat cu dezbateri	
14. Recapitularea cunoștințelor studiate		

Bibliografie

Barthes, Roland: *Világoskamra*. Európa, Budapest, 1985.
 Belting, Hans: *Kép-Antropológia*. Képtudományi vázlatok. Kijarat, Bp. 2004.
 Boehm, Gottfried: A nyelven túl? Megjegyzések a képek logikájához. In. Uő. *Paul Cézanne: Montagne Sainte-Victoire. Válogatott művészeti írások*. Kijarat, 2005. 156-166.
 Márkus György: *Kultúra és modernitás*. T-Twins, Lukács Archívum, Bp. 1992.
 Márkus György: A „kultúra” antinómiái. In: *Metafizika - mi végre?*, Osiris-Gond, Bp. 1998
 Dreyfus, Hubert L.: *On the Internet*. Second edition. Routledge, London and New York, 2009
 Flusser, Vilém: *A fotográfia filozófiája*. <http://www.artpool.hu/Flusser/Fotografia/eloszo.html>
 Hartai László–Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Korona, 2002.
 Hornyik Sándor: A Kép Odüsszeiája. A "vizuális kultúra" tudományelmélete és politikája. <http://apertura.hu/2010/tel/hornyik>
 Klaniczay Gábor: Elgyötört test és megtépett ruha. Két kultúrtörténeti adalék a performance művészetéhez. In: *A performance-művészet*. Artpool–Balassi–Tartóshullám. Budapest, 2001. 145–183.
 Manovich, Lev: Digitális valóság. In. Buldózer. Médiaelméleti antológia. Media Research Alapítvány. 1997. 147-152.
 Mitchell, Thomas: Mi a kép? In: *Kép-fenomen–valóság*. Kijarat, Bp. 1997. 338-369.
 Mirzoeff, Nicholas: *Mi a vizuális kultúra?* Ford. Horányi Attila. = Ex symposion. 32-33. 2000. 27-32.
 Peternák Miklós: *Új képfajtákról*. Balassi, Budapest, 1993
 Ropolyi László: *Az internet természete*. Typotex, Bp. 2006

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Programarea textelor		
2. Imagine și reprezentare	Interpretare de texte, dezbateri	
3. Text și imagine, concept și vizual	Interpretare de texte, dezbateri	
4. Specificități ale experienței vizuale	Interpretare de texte, dezbateri	
5. Formele noi ale imaginii: fotografie, film, video, imaginea digitală	Interpretare de texte, dezbateri	
6. Forma analoagă și digitală	Interpretare de texte, dezbateri	
7. Fotografiatul ca practica socio-culturală	Interpretare de texte, dezbateri	
8. Rolul televiziunii în lumea oamenilor	Interpretare de texte, dezbateri	
9. Retorica discursului publicitar	Interpretare de texte, dezbateri	
10. Rolul internetului în distribuirea informațiilor și în formarea identității virtuale	Interpretare de texte, dezbateri	
11.	Interpretare de texte, dezbateri	
12. Realitate și virtualitate în Cyberspace	Interpretare de texte, dezbateri	
13. Intersecția dintre cultura clasică și cea populară	Interpretare de texte, dezbateri	
14. Evaluarea activității individuale		

Bibliografie

Almási Miklós: A mozaik tudat posztmodern víziói. In. *Kép-képiség*. Athenaeum. 1993. I./4. 243-252.
 Barthes, Roland: A kép retorikája. *Filmkultúra*. 1990/5.
 Belting, Hans: A modernség és a jelen a posthistoire-ban. In. Uő. *A művészettörténet vége*. Atlantisz, Bp. 2006. 251-274.
 Boehm, Gottfried: A nyelven túl? Megjegyzések a képek logikájához. In. Uő. *Paul Cézanne: Montagne Sainte-Victoire. Válogatott művészeti írások*. Kijarat, 2005. 156-166.
 Dâncu, Vasile Sebastian: *Comunicare simbolică*. Arhitectura discursului publicitar. Dacia, Cluj-Napoca, 2003
 Eifert Anna: A kép az eltűnés esztétikájában. Interaktív Environment mint kineztetikus tapasztalati tér. In: *Kép-fenomen–valóság*. Kijarat, Bp. 1997. 381-396.
 Featherstone–Hepworth–Turner: *A test. Társadalmi fejlődés és kulturális teória*. Jászöveg könyvek, 1997. 7–51; 70–107.
 Flusser, Vilém: A technikai képek mindensége felé. <http://www.artpool.hu/Flusser/Univerzum/00.html>
 Hansen, Mark B. N.: *New Philosophy for New Media*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England. 2004
 Hartai László–Muhi Klára: *Mozgóképkultúra és médiaismeret*. Korona, 2002.
 Horkheimer–Adorno: A kultúripar. A felvilágosodás mint a tömegek becsapása. http://frankfurt.tek.bke.hu/media/szoveg/adornohorkheimer_kulturipar.htm
 Konersmann, Ralf: A látás és a fogalom világa. In: Uő: *A szellem színjátéka*. Kijarat, Bp. 2003. 118-137.
 Peternák Miklós: *Új képfajtákról*. Balassi, Budapest, 1993

Sontag, Susan: A fényképezésről. Európa, Budapest, 1999.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Abilitățile însușite la curs ajută și încurajează pe studenți să elaboreze studii legate de mediul vizual
- Participarea la forumuri profesionale și culturale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Elaborarea unei lucrări pe teme propuse la cursuri sau seminar	Colocviu	30%
	Cunoașterea bibliografiei de specialitate	Colocviu	30%
10.5 Seminar/laborator	Prezentarea referatelor	Evaluare pe parcurs	20%
	Contribuții individuale la conversații	Evaluare pe parcurs	10%
10.6 Standard minim de performanță			
• Prezență de minim 70% la curs și seminar • Participarea activă la dezbateri			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
25.03.2025

Semnătura titularului de curs
Gregus Zoltán

Semnătura titularului de seminar
Gregus Zoltán

Data avizării în departament:
30.04.2025

Semnătura directorului de departament
Conf. dr. Dr. Nagy Róbert Miklós

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".